

A kerti növényzet beteg

Автор(и): проф.д.с.н. Марияна Накова, Аграрен университет Пловдив; проф. д-р Борис Наков, Аграрен университет Пловдив; гл. ас. д-р Катя Василева, ИЗК "Марица" - Пловдив

Дата: 28.06.2017 Брой: 6/2017

Az elmúlt években a gazdálkodókat aggasztotta a betegségek előfordulása és terjedése, főként díszcserjéken, egyes leveles zöldségeken és fűszernövényeken (ételkészítésre és tartósításra). Az elvégzett megfigyelések azt mutatják, hogy olyan betegségkórokozók jelentek meg, amelyek a gyakorlatban még ismeretlenek, és amelyekre vonatkozó irodalmi információk hiányosak. Az 2015–2016-os időszakban vizsgálatokat végeztek erősen betegség által sújtott vegetáción.

Rezgő nyár (*Populus tremula*)

Levélfoltosság /*Marssonina castagenil*.

A leveleken először világosbarna foltok találhatók sötétebb szegéllyel. Fejlettebb állapotban ezek a foltok a közepükben kifehérednek és fekete pontokkal – a gomba acervulusaival – tarkítottakká válnak (4. ábra). Erősen fertőzött levelek perzselődnek és korai lombhullás következik be.

Védekezés:

Korai kezeléseket kell végezni réztartalmú gombaölő szerekkel, Dithane M 45 - 0,25%-ossal vagy Captan - 0,3%-ossal.

Rozsdás gólyaorr (*Geranium macrorrhizum*)

Lisztharmat (*Sphaerotheca humuli*).

A leveleken szürkésfehér, spóráképző micéliumréteg fejlődik (5. ábra). Későbbi stádiumban fekete pontok – a gomba kleisztotéciumai – figyelhetők meg. Tünetek a virágzati szerveken is megtalálhatók. Korai stádiumban a betegség a fiatal, lágy hajtásokat támadja meg, amelyeken finom fehér bevonat fejlődik.

Védekezés:

- Egészséges ültetési anyag használata.
- A betegség első megjelenésekor permetezés kéntartalmú szerekkel.
- Ha a növények erősen fertőzöttek, a föld feletti részt le kell vágni és elégetni, majd kezelni kell Topsin M - 0,1%-, Bayfidan 250 EC - 0,01%-, Folicur 25 EC - 0,08%-ossal vagy tiszta formalin - 0,6%-ossal, nedvesíthető kénnel kombinálva.

Kerti sóska (*Rumex patientia*) és mezei sóska (*Rumex acetosa*)

Rozsda (*Uromyces rumicis*) - a kerti és mezei sóska új betegsége hazánkban.

A kerti sóska (*Rumex patientia*) és a mezei sóska (*Rumex acetosa*) leveleinek epidermiszén először enyhe duzzanatok alakulnak ki, majd annak felrepedése után megjelenik a kórokozó urediniosporáinak és teliosporáinak porlasztó tömege. Nagyon gyakran az első szóruszok körül új, másodlagos szóruszok gyűrűi alakulnak ki. Erősen fertőzött levelek gyorsan hervadnak és nekrotizálódnak (6. ábra).

Lisztharmat (*Erysiphe polygoni*, *Oidium polygoni*) - új kórokozó a kerti és mezei sóska levelén. A leveleken fehér, laza bevonat fejlődik, amely gyorsan terjed a levéllemezen. Erősen támadott levelek hervadnak és a szövetek elhalnak (7. ábra). Beteg növények kevesebb és kisebb leveleket produkálnak. A kár súlyosabb, ha a rozsdá és a lisztharmat együttesen fordul elő.

Védekezés.

- A termés korábbi betakarítása.
- Megelőző intézkedések végrehajtása, melynek során az erősen fertőzött leveleket és szárazakat le kell vágni és elégetni, majd utána kéntartalmú szerekkel kezelni.
- Mindkét betegség jelenlétében a kéntartalmú gombaölő szerekkel történő kezelést már a vegetáció elején el kell végezni.

Citromfű (*Melissa officinalis*)

Lisztharmat (*Golovinomyces biocellatus*) - a citromfű új betegsége. A levéllemez mindkét oldalán fehér, porlasztó bevonat alakul ki, amely később szürkés árnyalatot vesz fel. Micélium a levélnyeleken, ágakon és virágzati szerveken is fejlődik (8. ábra). A nyár végére képződnek a gomba kleisztotéciumai. A kórokozó kleisztotéciumként a növényi maradványokban, micéliumként pedig a gyöktörzseken telel át.

Levélfoltosság (*Phyllosticta decidua*) - a citromfű új betegsége (9. ábra). A leveleken kis, barna szegéllyel rendelkező foltok találhatók fekete pontokkal – a gomba piknidiumaival. A kórokozó a növényeken kívül a talajban lévő maradványokban is áttelel.

Védekezés.

- Ha a kultúra erősen fertőzött és a szárazokon is károsodás figyelhető meg, a fertőzött részeket össze kell szedni és elégetni.
- Kora tavasszal kéntartalmú szerekkel kell kezelni, a levélfoltosság ellen pedig réztartalmú szereket kell alkalmazni. A Topsin M gombaölő szer mindkét betegség ellen hatásos.

Görögszéna (*Trigonella foenum-graecum*)

Lisztharmat (*Erysiphe polygoni*). A betegség minden szervén – leveleken, szárazokon, virágzó ágakon – fejlődik. Ezeken sűrű, bolyhos, szürkésfehér gombabevonat alakul ki. Erősen fertőzött növények hervadnak és kiszáradnak.

Védekezés.

Megelőző permetezést kell végezni kéntartalmú szerekkel. A magtermesztő állományokat kezelhetjük Topsin M - 0,1%-ossal vagy Folicur 25 EC - 0,08%-ossal.

Zeller (*Apium graveolens*)

Lisztharmat (*Erysiphe heraclei*). A növények fertőzött szervein fehér, ectofita micélium fejlődik. Tünetek a összetett ernyőkön, beleértve a szíromleveleket és a termést is, szintén megfigyelhetők (10. ábra). A kórokozó a sárgarépan, a petrezselyemen és a pasztinákon is előfordul. Micéliumként a zöld szerveken, kleisztotéciumként pedig a növényi maradványokban telel át.

Védekezés.

A növényi maradványokat el kell pusztítani, és szükség esetén a növényeket tiofanát-metillal kell permetezni.

Petrezselyem (*Petroselinum sativum*)

2016-ban tömeges károsodást figyeltek meg lizstharmat és levélfoltosság miatt.

Lizstharmat (*Lycium barbarum*). A leveleken sűrű, fehér, spóráképző micélium- és gombaspóra bevonat alakul ki fekete pontokkal – a kórokozó kleisztotéciumával.